

POSTMUSEUM

Postmuseum under 1953

Postmuseinämnden.

Ledamöter av Postmuseinämnden: överintendenten N.-F. G. Antoni, ordförande, intendenten B. S. Bengtsson, f. postdirektören E. G. Lannge, fil. dr. G. Menzinsky, intendenten J. G. H. Stenerudh, sekreterare, samt byråsekreteraren K. H. Wicksell. Fyra sammanträden ha hållits under året. Inom nämnden ha bl. a. framförts förslag om viss omändring av frimärksavdelningen, anskaffning av nya typer frimärksmontrer, om-disponering av lokalerna i andra våningen samt installerande av en hiss i museibygnaden. En kommitté har tillsatts för utredning av hit-hörande frågor. På nämndens förslag har Kungl. Generalpoststyrelsen inköpt restupplagorna av de av F. Benzinger och H. Olsson utgivna delarna i serien Svenska Postverkets Frankotecken. Nämnden har beslutat förorda att den av Postmuseum utarbetade handboken över monografier m. m. i museets filatelistiska bibliotek skall utdelas till olika postförvaltningar samt till in- och utländska filatelistiska bibliotek och sedan försäljas till ett pris av 50 kronor. Till Generalpoststyrelsen har ingivits framställningar bl. a. om införskaffande av fotografier av de poststationer i landet, som icke äro förenade med järnväg, samt om föreskrifter för olika tjänsteställen att fortlöpande till museet överlämna kopior av de fotografier, som rekvireras i posttjänsten.

Personal.

Museets föreståndare var intendenten J. G. H. Stenerudh. Som närmaste biträden åt föreståndaren tjänstgjorde kontrollören G. E. Sundman och överpostexpeditören N. Ingegerd Holmberg.

Det filatelistiska biblioteket sköttes av direktören N. Strandell med biträde av direktören V. Org.

Kontorsbiträdet Britt-Karin M. Burman, f. Östman, som erhöll placering å museet fr. o. m. den 1 maj, biträdde Strandell vid ommontering av utländska frimärken, renskrev från museet utgående skrivelser samt biträdde i övrigt med olika göromål.

Som vaktmästare tjänstgjorde H. E. Andén. Denne, som tidigare var placerad som brevbärare vid postkontoret Stockholm 6, placerades fr. o. m. den 1 maj som expeditjonsvakt vid museet.

Museets ordinarie städerskor voro fröken Elsa Olsson och fru Elsa Sjöblom.

De tider museet var öppet för allmänheten anlätades extra personal för vakthållning, fem personer på vardagar och sex på söndagar. Ersättningen för denna vakthållning utgick med 7 kronor å vardagar och 10 kronor å sön- och helgdagar.

Under året påbörjades en beskrivning på registerkort och fotografering av föremålen i museet. Arbetet med beskrivningen utfördes av Sundman med biträde av Andén. För att i erforderlig utsträckning befria den sistnämnde från hans ordinarie göromål anlätades f. förste postiljonen H. L. Wredenberg såsom vaktmästare under tiden mars—augusti. För fotograferingsarbetet anlätades brevbäraren K. Y. Hellström, Stockholm 6, som fr. o. m. den 2 februari uppehåller en tillfällig expeditionsvaktsbefattning vid museet. För framkallnings- och kopieringsarbete disponerar Hellström ett särskilt iordningställt rum i postverkets fastighet vid Malmorgsgatan.

Det i september 1952 påbörjade arbetet med utskrivning av stenciler till en handbok över monografier m. m. i museets filatelistiska bibliotek avslutades med utgången av juli. För detta arbete anlätades kontorsbiträdet E. Margareta Hindolff.

Extra ordinarie kontorsbiträdena Ina E. I. Bergman och Birgitta A. L. Nyberg ha anlåtats under tillsammans fyra månader för uppläggande av författar- och titelregister till museets historiska bibliotek och ett gruppregister till klichéarkivet.

Fastighet och lokaler.

En vägg mellan två rum på nedre botten i hörnet mellan Kåkbrinken och Munkbrogatan har borttagits för att bereda plats åt en äldre järnvägspostvagn. Golvet i det på så sätt bildade nya rummet har förstärkts med träbjälkar. Taket i rummet har vitlimmats.

I våningen två trappor upp har i första expeditionsrummet uppsatts en glasvägg för att bereda personalen där en mera avskild arbetsplats.

Inventarier.

För fotograferingsarbetet vid Postmuseum har anskaffats nödvändiga fotograferingstillbehör, laboratorieutrustning och förstöringsapparat.

Historiska samlingarna.

Den av Statens Järnvägar överlämnade äldre järnvägspostvagnen, vilken trafikerat linjen Stenstorp—Hjo, har installerats på sin plats i museet. Vagnen nedmonterades vid SJ:s verkstäder i Tomtebodas delarna transporterades med lastbil till museet, där vagnen ihopsattes av SJ:s verkstadspersonal. För att vagnen skulle få rum under taket blev det nödvändigt att försänka hjulflänsarna i golvet. Det återstår att renovera vagnen.

Museet har under året låtit hos Militärekiperingsaktiebolaget i Stockholm tillverka en uniform för brevbärare tillhörande Mallénska gångposten i Stockholm. På Stockholms stads bokauktionskammare har museet förvärvat bl. a. ett antal äldre postkort samt en av frimurarorden år 1931 präglad medalj i silver av friherre J. Rudbeck, Postmuseums föreståndare åren 1913—1933. Ett antal gravyrer och litografier med postala motiv har inköpts i svenska och utländska antikvariat.

Den i det föregående omnämnda beskrivningen och fotograferingen av föremålen i de historiska samlingarna har till syfte att registrera och beskriva de i det kronologiska registret bokförda föremålen på kort av ny typ, varvid även ett fotografi av föremålet skall fästas vid kortets baksida. Det kronologiska registret upptager nära 10.000 nummer. Härtill kommer ett obestämt antal ej bokförda föremål. Under året ha samtliga utställda föremål i de historiska samlingarna på nedre botten samt större delen av de i magasin i källaren befintliga föremålen beskrivits och fotograferats.

Frankoteckenssamlingarna.

Direktör N. Strandell har under året med biträde av direktör V. Org, överpostexpeditör Ingegerd Holmberg och kontorsbiträdet Britt Burman ordnat om frimärkssamlingarna från följande länder: Memelområdet, Modena, Monaco, Montenegro, Neapel, Nederländerna, Nikaria, Nordingermanland, Nordtyska Postområdet, Norge, Oldenburg, Parma, Polen, Portugal, Preussen, Romagna och Rumänien. Strandell har författat beskrivande texter till dessa samlingar.

Ommontering av frimärken från utomeuropeiska länder har påbörjats i slutet av året.

Filatelistiska biblioteket.

Antalet besökande i biblioteket var 492. För hemlån rekvirerades 308 bokverk. Motsvarande siffror föregående år voro 499 resp. 311.

Under året har museet prenumererat på in- och utländska filatelistiska tidskrifter till ett sammanlagt belopp av 714 kronor 10 öre. Litteratur har inköpts till ett sammanlagt belopp av 2 070 kronor 03 öre, därav filatelistisk litteratur för 1 894 kronor 93 öre.

Studieresor.

Museets föreståndare företog på Generalpoststyrelsens uppdrag resor till en europeisk frimärksutställning i Venedig 7—17 maj samt till en internationell frimärksutställning i Lissabon 3—11 oktober i samband med 100-årsminnet av de första portugisiska frimärkenas tillkomst. Under sistnämnda resa besöktes även postmuseerna i Haag och Paris.

Utställningar.

1. I Postmuseum.

En tillfällig utställning av två frimärkssamlingar, den ena en större samling kinesiska frimärken tillhöriga f. postdirektören i Kina E. Nordström och den andra en samling jubileumsfrimärken tillhöriga tandläkaren E. Emmerfors, anordnades i samband med Postmusei Vänners årsmöte i mars.

Postens Konstförening i Stockholm hade utställningar i museet av måleri, skulptur och grafik tiden 2—10 maj samt 14—22 november.

2. I vilka Postmuseum deltagit.

Postmuseum har under året deltagit i följande utställningar:

europeisk frimärksutställning i Venedig 7—17 maj,

utställningen "Svenskarna och Amerika", som visades i Kungshallen i Stockholm 1 juli—9 augusti och Göteborgs konserthus 4—23 september,

internationell frimärksutställning i Lissabon 3—11 oktober,

utställningen "Evangelium und Briefmarke" i Wien 4—11 november samt

utställning i Köpenhamn 13—15 november, "Caritas", av jul- och nyårsmärken samt postala välgörenhetsmärken.

Postmuseum har dessutom med Generalpoststyrelsens medgivande utlånat en del äldre uniformer m. m. till Barnensdagsfirande i Kumla, Norrköping och Sandviken samt till "Postens Dag" i Kungsträdgården, Stockholm, den 23 juni (se tidskriften PS nr 3/53).

Sammankomster och föredrag i museet.

Föreningen Postmusei Vänner hade sitt årssammanträde i museet den 24 mars. Chefen för Tekniska Museet, intendent T. Althin, berättade om sina intryck från en resa som UNESCO-delegat till amerikanska museer.

Öppethållande.

Museet hölls öppet för allmänheten söndagar och helgfria onsdagar kl. 13—15 samt helgfria torsdagar kl. 19—21. Museets filatelistiska bibliotek var för allmänheten tillgängligt å onsdagar kl. 13—15 samt under januari—maj och september—december även å torsdagar kl. 19—21.

Antal besökande under året har varit 10 501 st. Besöksantalet under år 1952 var som framgår av nedanstående sammanställning 13 266. Av detta antal utgjordes cirka 1 700 av besökande på en stämpelutställning i museet 7—16 november 1952 och 5 045 av elever från femte klassen i Stockholms stads folkskolor. Antalet skolbarn under år 1953 utgjorde endast 3 027, beroende på att Postmuseum sedan höstterminen 1953 ej längre deltagit i museiundervisningen vid nämnda skolor. Enligt upplysning från Folkskoledirektionen i Stockholm ha museibesöken från folkskolorna måst inskränkas till sådana större museer, där samlingarna mera direkt anknyta till skolundervisningen. Med anledning därav ha vissa museer, vilka tidigare deltagit i museiundervisningen, strukits från programmet för folkskolornas museibesök.

Antal besökande åren 1944—1953.

1944	9 734	1949	10 514
1945	7 391	1950	9 960
1946	16 346	1951	20 540
1947	6 925	1952	13 266
1948	8 682	1953	10 501